

Botanikeskadern Tre blommande öar

TEXT: GUNNAR HEJDE FOTO: KAY KJELLGARD

Att segla eskader är berikande, upplevelsemässigt och socialt bland annat. Läger man till ytterligare en dimension, ett tema, blir det ännu mer givande.

Den 14 juni samlades 15 båtar med 33 personer ombord i Rörö hamn. På kvällen grillade vi och umgicks på vanligt eskadermaner. Men, det var bara upptakten till Västkustkretsens första Botanikeskader. Målet var att, under ledning av den kunnige och erfarne botanikern Ingemar Jonasson, guidas på Rörö, Dyrön och Härön. Ingemar hade, i samråd med eskaderledarna Anki och Lennart Falck, valt ut de tre blommande öarna.

Många av oss hade med boken Botaniska utflykter i Bohuslän (utgiven av Föreningen Bohusläns Flora, med Ingemar som en av författarna). Den finns att köpa på Västkustkretsens kansli. Med denna pedagogiska guide i handen kan man ensam eller i sällskap botanisera på olika platser från Göteborg till Strömstad. Man bör ha med sig en färgflora för att säkert kunna bestämma vilken växt det är.

Den som är intresserad av olika intressanta platser rekommenderas att skaffa

Västkuststiftelsens utmärkta gratisfoldrar om exempelvis, Rörö, Dyrön och Härön. I dessa ges en utmärkt kortfattad information.

Rörö

När färjan lade till klockan 09.40 kom Ingemar och pudeln Linus iland. Ingemars plan var att vi först skulle bekanta oss med växter i själva samhället och därefter gå genom samhället mot väster till den märkliga sandheden.

Kring hamnen fann vi till exempel vägsenap, oxtunga och på sandstranden den giftiga bolmörten. På klippor och hållmark med tunt jordtäckte och mager jord fann vi låga växter, som bergglim och liten fetknopp bland andra.

Vi tog oss sakta efter stranden till hamnen och kastade loss och gick mot Dyrön.

Dyrön, Norra hamnen

På kvällen satt vi tillsammans i hamnen och grillade. På plats låg redan Dag och Anita Söderberg och Dagge trakterade sin banjo mästerligt och fick oss att sjunga av full hals.

Dyrön har en 3.000 år gammal bosättning. Men år 1528 lär ön varit obebodd. 1743 köptes den av två män och den obebodda ön Åstol ingick i köpet.

Höga och branta grå berg skymtar när man kommer in från Marstrandsfjorden. På ön finns i dag två utmärkta vandringsleder på 2 och 5 kilometer. Närmast havet i väster finns en brant, kuperad iordningsställd led. I Dynes ravin segar man sig upp de 112 trappstegen. När man kommer upp, sitter och vilar och beundrar utsikten, kan man skänka en tanke åt de pensionärer som ideellt byggt leden för EU-pengar.

Ingemar berättade att Bohuslän egentligen är en naturmässig utlöpare av de norska växtmiljöerna. Det handlar alltså om ett växtmöte mellan exempelvis fjällvärdens (fjällkåpans) och sydligare arters (backtimjans) växter. I områden med fuktighetens växter fann vi hästsvans, brakved, kråklöver och gäddnate.

Närmre Sydhamnen hittade vi monke, rotfibbla och johannesört. I öns sköna lund talade Ingemar om att de lindar som växer där är väldigt gamla. Det vet man därför att

lindträd inte kan sätta frö i vårt nuvarande klimat. De lever vidare genom rotskott. Han visade också på västkustbjörnbäret, vårt vackraste krypbjörnbär.

Efter en paus efter den intensiva promenaden kastade vi loss från Norra Dyröns utmärkta hamn för att gå mot nästa mål

Härön

Avsikten var att vår förtrupp skulle lotsa oss in i naturhamnen Hisingsviken på Härön. Vi var alltför många för att hitta bra förtöjningsställen för så många båtar. I stället fick vi plats i Ängevikens välsköta gästhamn och där fick vi ligga för 100 kronor/båt och natt inklusive el!

På kvällen fortsatte gemenskapen till gitarrspel och sång. Nästa morgon tog oss tre båtar ut till Hisingevikens brygga. Tillsynsmannen Uno Holmberg körde snålt mellan grunden. Den vägen är inte att rekommendera för en som inte är van. Det finns säkrare vägar in i viken.

På Härön finns mellan 6 och 8 kilometer stigar. Gården Ängen, som många känner till bland annat från ett mycket intressant TV-program, drevs många år av syskonen Asta, Erik och Ragnar Andersson. De fortsatte att driva sitt jordbruk på traditionellt sätt utan motorer med handdrivna redskap. I dag är hela gården och en stor del av ön ett

reservat. Man försöker bevara denna unika jordbruksmiljö enligt äldre tiders metoder genom slåtter, åkerbruk och utmarksarbete. Det var mycket intressant att få lyssna till Uno när han berättade om sitt arbete på reservatet.

Alla marker i naturen har sin specifika växt- och djurvärld. Detta beror på de skilda förutsättningar (torrt, fuktigt, snäckjord etc.) som naturen ger.

När vi vandrade i Hisingsviken och närliggande områden blev jag nästan stum av den enorma blomsterprakten. Den fantastiskt vackra slätterängen, som inramas av de omliggande bergen, var vackrare än den mest fulländade tavla. Man kunde bara sitta och njuta av naturens skaparkonst. Denna slätteräng anses vara Bohusläns vackraste. En del kallar ängen "vårt främsta fornminne". På denna slätteräng lär det finnas 102 olika arter. Höskallran, olika sorters gräs som ängslost, ett av Sveriges märkligaste gräs, finns endast på välsköta slätterängar.

Vi beundrade också strandkrypa och paddfot i det strandnära fuktområdet.

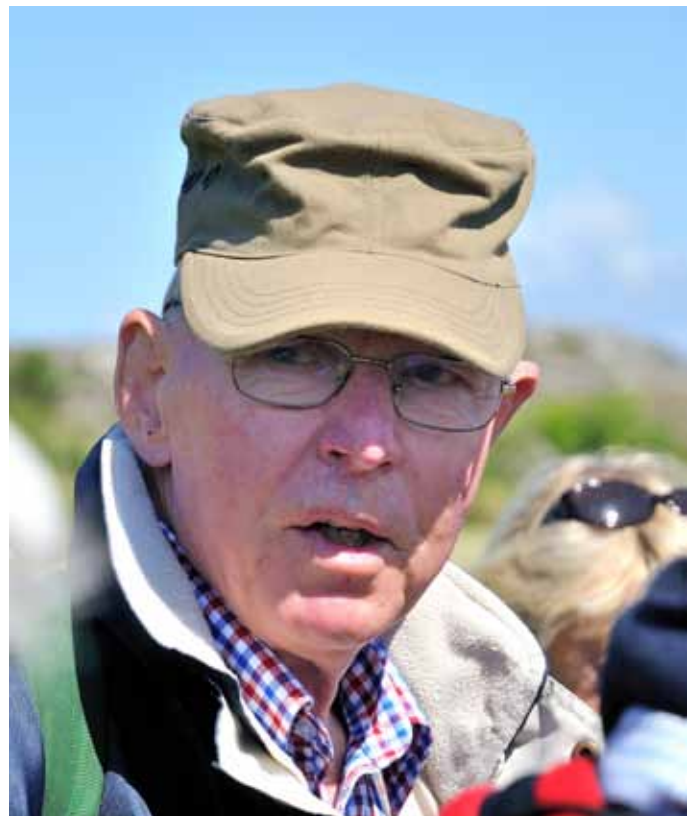
Vi tog farväl av Ingemar och tackade honom med en rungande applåd dels för hans stora och djupa kunskap, dels för hans stora pedagogiska skicklighet att kunna fånga vårt intresse under tre dagar i sträck.

Som sammanfattning en mycket väl genomförd eskader med gediget innehåll. Konceptet är absolut något att bygga vidare på.

Kvällen på restaurangen i Malö strömmar blev en fin avslutning

När man får vara med om en sådan här underbar upplevelse slår det mig att Per Lagerkvist skrivit en passande strof i diktsamlingen Genius (1937). En av dem lyder så här:

*Du sommarstund då livet själv blir sång
och strör ut över markerna sitt fång
av blommor som hon samlat in tills nu,
för att bli full av lycka såsom du.*

Botaniker Ingemar Jonasson